



**K:**

Statens  
Kunsthåndværk

# DANSEØKOLOGIEN I DANMARK

5 pejlemærker frem mod 2030

K:

# FORORD

Det har sjældent været tydeligere, at kulturen er det stof, der binder os sammen som mennesker, også når en hændelse som coronakrisen lægger pres på vores samfund. Kunst er kulturskabende, en forandrings drivkraft, der konstant bringer alternative muligheder frem i lyset, der kan drive udviklingen af samfundet til vores fælles bedste.

Dans og koreografi er en kunstform og et vidensfelt med stor relevans i et samfund præget af stigende kompleksitet og diversitet, fordi dans og koreografi med udgangspunkt i kroppen arbejder med det relationelle og sociale såvel som med det politiske og æstetiske. Gennem bevægelse tilbyder dans og koreografi nye og kritiske måder at opleve og forstå os selv og hinanden på, og dansen kan åbne for nye fællesskaber på tværs af alder, køn og etnicitet.

Dans er også bevægelse med og af borgere i alle aldre, og med den koreografiske og samskabende tilgang bliver både sanser og fællesskabet pirret. Det er et empatisk læringsrum af bevægelser, hvor vores evne til at sanse hinandens tilstedeværelse skærpes og fællesskaber styrkes. Noget der synes mere relevant end nogensinde i kølvandet på nedlukning og social afstand.

Dans og koreografi er relevant for alle, og alle i hele landet bør have muligheden for at møde den.

Statens Kunstfonds Projektstøtteudvalg for Scenekunst og danse- og koreografifeltet fra hele Danmark har siden efteråret 2020 været i dialog om en strategi for de næste 10 år om at styrke dansen i Danmark.

Visionen er, at danse- og koreografifeltet i 2030 fra en styrket position og forankring i hele landet kan bidrage med nytænkende kunstneriske oplevelser af højeste kvalitet for både børn, unge og voksne.

I det fremadrettede arbejde er der brug for, at danse- og koreografifeltet og deres organisationer laver et stort arbejde for at sikre en stærkere organisering af feltet, så de internt står stærkere. Og at statslige og kommunale aktører bakker op.

Med denne Dansekologi for Danmark satser vi via nye partnerskaber på, at styrke dansen i hele Danmark. Det er vores håb, at alle kan se det nyttige for hele samfundet i dette arbejde og vil involvere sig og investere i det fremadrettede arbejde.



# ORGANISERING AF DANSEØKOLOGIEN I DANMARK

Med begrebet "danskeøkologien" ønsker vi at signalere, at danse- og koreografifeltet oplever en stigende og positiv udvikling i forhold til samarbejde, dialog og partnerskaber på tværs af generationer, æstetik og geografi.

Det er helt afgørende, at danse- og koreografifeltet i Danmark får mulighed for og opbakning til at oparbejde en stærkere struktur og organisering, som kan mobilisere de kræfter, der skal til for at skabe større synlighed og dele viden om dansens store potentialer for børn og unge og voksne i vores samfund.

Danse- og koreografifeltet er i den nuværende situation stærkt begrænset af at være baseret på et patchwork af forskellige mindre arbejdsforhold, hvor projektstøtte fra Kunstfonden med få undtagelser udgør den eneste mulighed for at få tilskud til dans i Danmark. Det er en uholdbar situation, som vanskeliggør den kunstneriske udvikling, fordi kontinuiteten mangler. Samtidig hæmmer det muligheden for at opsøge nye geografiske områder, og muligheden for at skabe forbindelse til sektorer inden for bl.a. uddannelse, forskning og sundhed mindskes.

Kort sagt får samfundet i den nuværende situation ikke glæde af det potentiale, som danse- og koreografifeltet har at byde på.

## VI ANBEFALER DERFOR:

- **Der etableres en organisatorisk krop**  
– **DØK.DK (Danseøkologien i Danmark):** Danse- og koreografifeltet har brug for en struktur, der understøtter kontinuerlig synlighed af hele feltet, som kan skabe mulighed for bedre udnyttelse af viden og faciliteter, og som løbende kan samle feltet om udviklingen af fælles strategier for fremtidens dans og koreografi i hele Danmark

1 DØK.DK arbejder både med intern og ekstern kommunikation og er således aktivt opsøgende i forhold til potentielle nye interessenter og partnere for danse- og koreografifeltet

2 DØK.DK understøtter og forstærker de eksisterende aktører i danse- og koreografifeltet og kan ses om en operationel overligger til de øvrige fire pejlemærker: produktionsrammer, diversitet i præsentationsplatforme, tværsektorielle samarbejder samt videndeling



# PRODUKTIONSRAMMER

For at kunne skabe og præsentere forestillinger skal danse- og koreografifeltet have egnede lokaler at arbejde i og en scene at opføre forestillingerne på. Sådanne steder er der ikke ret mange af. Samlet set er der en lille håndfuld steder i hele Danmark, hvor dette er muligt. Der er akut behov for lokaler til både produktion og præsentation.

Kunstnere i danse- og koreografifeltet har et højt internationalt aktivitetsniveau. Feltet bevæger sig på tværs af både geografiske grænser, men også på tværs af institutioner fra forskellige fagområder f.eks. museer, kulturskoler og undervisningsinstitutioner. Særligt for den del af danse- og koreografifeltet, som er organiseret på baggrund af enkeltstående projekter, er det dog en udfordring at have den fornødne kontinuitet i form af den systematik og administration, der skal til for opbygge længelevende relationer. Dermed tabes kunstneriske kompetencer og værdifulde partnerskaber, både nationale og internationale, som ellers kunne have kommet borgere og samfundet til gavn.

## VI ANBEFALER DERFOR:

- **Flere geografisk spredte produktionshuse for danse- og koreografifeltet:** En langsigtet investering i studier og scenefaciliteter og midler til at producere og coproducere nationale og internationale kunstnere vil være en afgørende faktor for udviklingen af det samlede danse- og koreografifelt
- **Fokus på bedre udnyttelse af de eksisterende ressourcer (studier, scener, økonomi, netværk):** Der skal være mere fokus på co-produktioner bl.a. via co-finansiering, produktionsfaciliteter og formidlingsarbejde. Det skal gælde inden for hele scenekunstheden og også andre organisationer som f.eks. museer, kulturskoler og undervisningsinstitutioner
- **Kontinuitet i støttestrukturer frem for støtte til projekter:** Meget viden og læring går tabt, fordi langt størstedelen af den dans og koreografi, der udvikles er begrænset til enkeltstående projekter. Der er behov for kontinuitet for at opbygge og udvikle kvalitet af dansen, netværk og forankring i samfundet
- **Etablering af EU-danse-taskforce og en øget satsning på europæisk funderede projekter med støtte fra EU-midler:** Der bør investeres i et center for administration af EU projekter og gerne placeret et sted, hvor der i forvejen er viden og erfaring. Det anbefales, at staten som incitament belønner et EU-tilskud med en automatisk "matching" af de EU midler, der opnås



# DIVERSITET I PLATFORME FOR PRÆSENTATION

Inden for danse- og koreografifeltet er der en synlighedsproblematik.

Ser vi på antal scener eller andre platforme i landet, som har dans på repertoiret, er de forsvindende få. Danmark har brug for flere platforme, hvor dans og publikum mødes, så dansen i højere grad bliver en del af befolkningens bevidsthed.

Der er derfor behov for at arbejde målrettet med at synliggøre kunstformen, både gennem helt konkrete præsentationer på en diversitet af platforme, men også at distribuere viden på institutionelt niveau så flere teatre, kunsthaller eller museer får viden om kunstformen og adgang til de netværk af kunstnere, som findes på de institutioner, der har deres hovedfokus på dans og koreografi.

## VI ANBEFALER DERFOR:

- **En samlende dansefestival:** Der er behov for en stor dansefestival i Danmark for at markere dansens tilstedeværelse offentligt og i medierne
- **Øget samarbejde mellem huse og institutioner, der viser dans:** Der er behov for et forum for øget dialog, samarbejde og deling af praksis institutionerne imellem. Det gælder både institutioner inden for dansefeltet, men også hele scenekunstheltet og andre organisationer på tværs af kunstfeltet som f.eks. museer
- **Fagligt funderede netværk mellem institutioner:** F.eks. i regi af Dansekologien igangsættes flere formelle netværk mellem institutioner, der med et fagligt fundament specifikt retter sig mod dans og koreografi. Både mindre og større co-producerende og præsenterende netværk er relevante
- **Optimering af turnéorganiseringen:** Organiseringen af turné og turnéstøtte, som kan sikre at de forestillinger, der produceres, får et længere liv, bør optimeres, så flere forestillinger fra danse- og koreografifeltet når et større publikum i hele landet. Det anbefales, at der også sættes fokus på nordiske og europæiske samarbejder omkring turné



# POTENTIALET I TVÆRSEKTORIELLE SAMARBEJDER OG PARTNERSKABER

Dans som kunstform rummer en unik viden om kroppen i bevægelse, og med den koreografiske og samskabende tilgang bliver både sanser og fællesskabet vækket.

Fysisk tilstedeværelse i verden er et erkendelsesfelt, som bør anerkendes på lige fod med mentale og verbale erkendelsesfelter. Dette kan bl.a. udfordres og udvikles gennem dans og koreografi.

Dansfeltet har en stærk tradition for formidling af dans til alle aldersgrupper, og der har i flere år været gennemført professionelle danseprojekter i f.eks. skoler og på plejehjem. Dansfeltet har allerede unikke forudsætninger for tværsektorielle samarbejder, hvor feltet kan byde ind med høj kunstnerisk kvalitet, fysiske og træningsmæssige kompetencer samt formidlingsmæssige kompetencer.

Nogle af de sektorer, som dansfeltet gerne vil samarbejde med, er inden for undervisning og uddannelse, sundhed, pleje og omsorg, socialsektoren forskning inden for forskellige områder og æstetiske/kunstneriske processer.

Vi noterer os, at der mangler mulighed for, at børn og unge præsenteres for, deltager i og kvalificerer sig inden for dans og koreografi gennem hele barn- og ungdommen. Det er tæt på ikke-eksisterende på ungdomsuddannelsesniveau, og der findes f.eks. ikke et Dansefagligt grundkursus.

## VI ANBEFALER DERFOR:

- **Matchmaking mellem sektorer og danse- og koreografifeltet:** Der etableres en national matchmakingplatform, så det bliver lettere at finde ind i de rette konstellationer
- **Udvikling af målrettet sprog og dokumenter:** Udvikling af sektorspecifikke materialer, der kan kommunikeres på forvaltnings- og ledelsesniveau inden for de relevante sektorer. Relevante sektorer er f.eks. undervisnings- og uddannelsessektoren, sundhedssektoren, pleje- og omsorgssektoren og socialsektoren. Ved igangsættelse og dokumentation af pilotprojekter kan der udvikles materialer baseret på praksis og rettet mod specifikke sektorer
- **Fagreferenter for dans og koreografi:** I regi af "Danseøkologi i Danmark" etableres en gruppe af fagreferenter fra dans og koreografi, der kan repræsentere bredden i danse- og koreografifeltet, og som kan agere samarbejdspartner for de sektorspecifikke matchmakingplatforme
- **Dans skal ind i børn og unges liv:** Børn og unge skal præsenteres for, deltage i og kvalificere sig inden for dans og koreografi gennem hele barn- og ungdommen. Dans skal i langt højere grad ind som fag i skolen og på ungdomsuddannelserne, på pædagog- og læreruddannelserne, på kulturskolerne, og der burde være et Dansefagligt grundkursus i lighed med Musikalsk grundkursus (MGK)



# VIDENDELING, UDVIKLING OG FORSKNING

Gennem udveksling af viden kan vi mødes og lære noget om os selv, hinanden og den verden, vi lever i. Samfundet har brug for nye anskuelser, brug for velfunderede, grundige undersøgelser initieret af kunstnere, der kan supplere, udfordre og gå i dialog med den videnskabeligt funderede viden, som har opbygget den verden, vi lever i.

Under de nuværende forhold nedprioriteres kunstnerisk forskning og videndeling i forhold til produktion og forestillinger, og det er problematisk, da netop den kunstneriske viden kan være med til at skabe nye tværsektorielle samarbejder, skabe nye møder med et publikum samt løfte kvaliteten af de koreografiske værker.

Danske dansekunstnere og koreografer arbejder typisk på tværs af landegrænser. I et internationalt miljø stilles der krav til, at de besidder de nødvendige kompetencer til metodisk at kunne udvikle, dokumentere, oversætte og formidle den viden, der er en naturlig del af den kunstneriske praksis.

## VI ANBEFALER DERFOR:

- **Forskningsuddannelser:** Der skal skabes mulighed for at tage en praksisledet forskeruddannelse inden for dans og koreografi i Danmark på Den Danske Scenekunstscole, og for at skabe Ph.d. stillinger i andre institutionelle sammenhænge f.eks. som samarbejde mellem kulturinstitutioner og universiteter i stil med ErhvervsPh.d.-ordningen
- **Infrastruktur:** Der skal opbygges institutionel infrastruktur mellem allerede eksisterende vidensorienterede aktører i danse- og koreografifeltet. Den viden, der findes og produceres, skal aktiveres og gøres tilgængelig for feltet og resten af samfundet. Det kan blandt andet ske i regi af "Danseøkologien i Danmark"
- **Kortlægning:** Der skal løbende igangsættes brede undersøgelser i feltet af de forskellige behov for og opfattelser af kunstnerisk viden og videndeling, så forståelsen af viden altid holdes opdateret og tilgængelig for relevante fonde og politikere
- **Institution:** Der skal udpeges en institution (et fysisk residencycenter eller et kunstnerisk forskningscenter), hvis primære opgave er at give dansekunstnere og koreografer mulighed for at undersøge og forske med sin kunst. Det er vigtigt, at institutionen udvikles ud fra allerede eksisterende institutioners praksis og behov i feltet









# K:

**Fotos:**

Åben Dans foto: Ditte Valente

Himherandit foto: Christoffer Brekne

Marie Topp foto: Lina Ikse

Svalholm foto: Peter Ravnsborg

Institute of Interconnected Realities foto: Jeffrey Scott Stratton

Gazart foto: Søren Meisner

Uppercut Danseteater foto: Carsten Snebjerg

Black Box Dance Company foto: Michael With

Åben Dans foto: Ditte Valente

Statens Kunstfond, maj 2021